

Parla William Bennet, el tzar americà de la lluita antidroga

“És molt difícil fer valer la llei”

El filòsof William Bennet, de 46 anys, ministre d'educació de l'anterior govern dels EUA, és l'home elegit pel president George Bush per a combatre el món de la droga

Director Bennet, el seu amic del partit republicà Newt Gingrich no fa gaire que va dir que els traficants de droga són tan perillosos com la ideologia marxista-leninista. La guerra contra la droga als EUA, ¿serà el substitut de la guerra freda?

—Psicològicament, sí, en certa manera. Les drogues són, de segur, el perill més gran per al benestar dels nostres fills, encara que els problemes, diferents dels que hi havia quan el marxisme-leninisme va arribar al cim del seu poder, no amenacin l'existència de la república.

—¿La societat nord-americana també ho considera així?

—El poble nord-americà està extraordinàriament intranquil. Els ciutadans volen que això s'aturi. Estan d'acord a prendre totes les mesures necessàries. La resposta de si els EUA sobreviuen a la crisi de la droga és sí. Això és una guerra. La qüestió és quant de temps durarà i quants caiguts hi haurà al camp de batalla quan s'hagi acabat.

—Però, ¿vostè està segur de guanyar?

—Absolutament. Tenim un llarg camí davant nostre, i encara no se sap si durarà 5, 10 o de 20 a 30 anys. Depèn dels passos que hi fem. Jo tinc més confiança ara que un any ençà, quan vaig acceptar aquest càrrec, perquè les xifres ens demostren que el consum de drogues comença a minvar i que l'actitud del poble nord-americà s'endureix.

—Malgrat tots els seus esforços, l'augment de despeses i l'engatjament del president Bush, l'any passat la producció d'estupefaents a tot el món ha aconseguit nous rècords. Segons dades del ministre d'afers estrangers dels EUA, els agricultors dels Andes han collit i expedit més coca que mai.

—Això tampoc no significa que hagin tingut un any rècord. La magnitud de les xifres, en gran part, es deu al fet que no comptem de la mateixa manera que abans.

Quan jo vaig entrar aquí i vaig comprovar les dades, em vaig adonar que, el contrari del que suposàvem, als EUA havien arribat cada any més de les 100 tones de cocaïna. Matemàticament, aquesta quantitat simplement no bastava per als dos milions de cocaïnòmans i deu milions de consumidors ocasionals d'aquest país. Jo vaig voler números més exactes. En els nous càlculs, ens refiem més de les nostres estimacions pròpies que no de les dades dels països d'origen.

—¿I què el fa sentir tan segur de triomfar?

—De cocaïna, nosaltres encara en consumim terriblement molta. La diferència és que ara menys persones prenen més d'aquesta substància. El nombre de cocaïnòmans ha disminuït, però un percentatge més elevat d'ells avui dia forma part del dur nucli dels toxicòmans. És com ara un alcohòlic que es beu tot el licor que hi ha per a una festa.

—Fins i tot si vostè pogués arribar a estroncar les reserves de cocaïna, ¿els consumidors nord-americans no la canviarien per productes fets a casa com l'ice o com les drogues sintètiques?

—És possible, sempre que aquests substitutius fets a casa els satisfessin de la mateixa manera que la cocaïna. La cocaïna té una significació especial per als drogodependents. És la que dóna més sensació de plaer de totes les substàncies. Sabem que molta gent que pren cocaïna és fidel a la marca, per dir-ho així. Fa un any que ens van pronosticar que el mercat s'inundaria d'ice. Però n'hi ha poc, la cosa no ha tingut èxit, excepte a Hawaii.

—Vostè ja dona ara més dels dos terços del seu pressupost per a la justícia i l'ordre. Amb tot, molts consumidors de drogues que volen deslliurar-se'n no poden trobar cap lloc on fer una teràpia. ¿Per què no vol garantir cap tractament a petició?

—La idea de donar a algú un tractament al seu gust és desencertada. Hi ha cente-

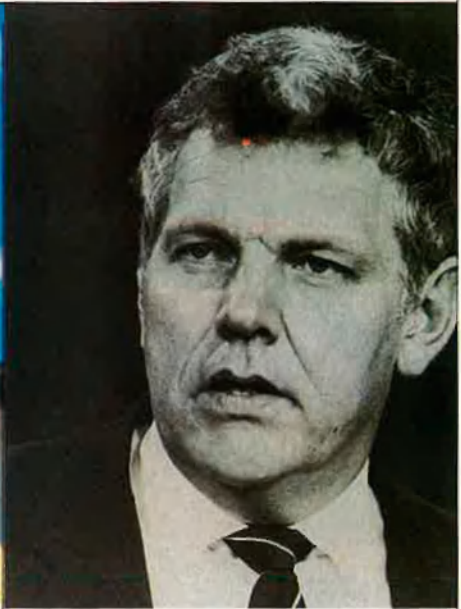
nars de milers que volen fer una teràpia perquè han tingut un dia especialment dolent o una mala caiguda. Comencen el tractament, resten nets per dos o tres dies, i després ja es troben millor i tornen al carrer. El programa ha de ser organitzat per gent especialitzada i posteriorment no s'ha de deixar a la lliure elecció de la persona que necessita un tractament. Nosaltres ampliem els nostres centres de teràpia a poc a poc. Els mitjans són augmentats considerablement, un 69% en dos anys.

—Els seus crítics li retrauen estar obsessionat per la justícia i per l'ordre. ¿Més presons poden ser realment una solució, quan el 25% de tots els homes negres és a la presó, hi ha estat o ha sortit en llibertat provisional?

—Són imprescindibles més presons quan es necessiten. Caldria que els meus crítics preguntessin a les víctimes negres del terror de la droga si creuen que són necessàries més presons. Abans que tota la resta funcioni —d'aquí que em posi tan ferreny per la justícia i l'ordre—, hem de recobrar el control dels carrers. Altrament, tot és inútil. Els infants no van a l'escola i les persones no van als centres de tractament si els malfactors dominen els carrers.

—Vostè ha donat classes de filosofia a la universitat. De vegades parla com si considerés les persones que prenen drogues com moralment abjectes. ¿Creu que el consum de la droga tan sols és qüestió de responsabilitat personal?

—Això depèn de les circumstàncies de cada cas. El component moral és molt important. Crec que és fals considerar la droga simplement com una malaltia o vici. La majoria de programes terapèutics pressuposen que cada individu es responsabilitzi personalment dels seus actes. Als EUA els criteris han canviat els últims vint anys. Jo he començat tots els parlaments al congrés amb l'afirmació que el consum de drogues és immoral. Ni un sol congressista no ho ha posat en dubte. Vint anys abans, durant el moviment estudiantil, amb la nostra

Bennet ha estat durament atacat per l'ala liberal.

versió de la revolució cultural, sí que hi hauria hagut moltes hostilitats.

—No solament els liberals, sinó també els conservadors com l'economista Milton Friedman i l'anterior ministre d'afers estrangers George Schultz han acabat defensant la legalització de la droga. ¿Què s'hi amaga darrera, per a vostè? Tan sols derrotisme, o bé el cinisme d'aquell qui diu: que els cocaïnòmans es matin a si mateixos?

—Això sona una mica com "que mengin crack" —una versió de les paraules de Marie Antoinette davant dels qui passaven fam: "¡Que mengin pastís!" Amb això no vull donar a entendre que Milton Friedman i George Schultz siguin d'aquest parer. Però he sentit alguns defensors d'aquesta legalització que ho deien en to de xiuxiueig. Això és totalment cínic i inacceptable. Si les drogues es legalitzessin, continuaríem tenint violència i brutalitat. Per exemple, la cocaïna en crack destrueix els instints maternals. La majoria d'infants maltractats ja provenen de famílies contaminades pels estupefaents. Nosaltres no podem acceptar simplement aquesta terrible conseqüència.

—En cap altra nació industrial l'abús de la droga no ha arribat a tant excés com als EUA. ¿Per què la societat nord-americana està tan especialment amenaçada?

—Perquè aquí tenim a veure amb una combinació de prosperitat, uns certs criteris culturals i la llibertat d'uns temps anteriors. I els colombians van ser els primers a apuntar cap a nosaltres. Quan vam in-

El nombre de decomisos de droga ha augmentat en els últims anys.

terrompre l'abast de marihuana, ells van inundar el mercat amb la cocaïna. El moment no hauria pogut ser més desfavorable: a finals de la dècada dels seixanta i durant els setanta hi havia una resistència gairebé reflexa contra qualsevol forma d'autoritat, des de les cases familiars fins al govern. I dos governs consecutius, un de republicà amb Gerald Ford i un de democràtic amb Jimmy Carter, s'inclinaven a minimitzar els efectes de la cocaïna sota el lema: "Bé vaja, potser no és tan greu". Això va ser una invitació a la ruïna.

—*¿Creu que l'estil de vida nord-americà tendeix a l'autorecompensa més ràpida possible i a fugir de la realitat?*

—Tocqueville opinava que la mentalitat nord-americana tendeix a experimentar i que intenta deslliurar-se de qualsevol tutela. Normalment això ha estat bo per a aquest país; de vegades, però, ha estat dolent. Crec que la capacitat nord-americana d'autorenovar-se en aquest moment torna a ser més forta. Nosaltres, més que uns altres pobles, estem interessats en una autorecompensa el més ràpid possible, però al mateix temps som la més moralista de totes les cultures.

—*¿I els EUA pendulen entre aquests dos extrems?*

—Sí. Anteriorment es deia: cadascú a la seva manera, o bé: fes el que et diverteixi. Tot d'una, ara molta gent vol veure executats tots els qui comercien amb la droga. Així és Amèrica...

—*¿Defensa vostè la pena de mort per als traficants de droga?*

—Per a alguns sens dubte. Fa poc que hem implantat la pena de mort... per als

caps de la droga, caps de xarxes de distribució i traficants que comercien conscientment amb drogues mortals.

—*Penes més dures, paranyes policíacs, registres sense manament judicial, fins i tot una petita guerra a Panamà... ¿no té por que la lluita contra la droga mini els drets dels ciutadans americans?*

—Alguns dels meus crítics només esperen que ens passem de la ratlla. Però nosaltres podem fer la nostra batalla decididament, sense sortir del marc de la llei i de la constitució. Ens calen més fiscals, més jutges, més presons. La majoria de casos de droga no són especialment complicats. El problema és la quantitat.

—*Probablement és l'home més discutit del govern actual. Una vegada fins i tot el van comparar amb el sanguinari jutge iranià aiatollah Chalchali. ¿No li molesta aquesta imatge?*

—Això és ridícul. Una vegada em van preguntar si tenia escrúpols morals contra la pena de mort per a les persones que venen droga als infants. La meua resposta va ser no. Els diaris van insistir, tot esperant el clam de l'opinió pública. No hi va haver cap de clam, ja que els nord-americans entenen el que les drogues causen als seus fills. No, de remordiments de consciència no en tinc cap.

—*Per a ser un especialista en ètica no té precisament una imatge idealista de la naturalesa humana. ¿Queden sense efectes l'educació i el venciment sense intimidació i coacció?*

—Sí el problema fos la ignorància, n'hi hauria prou amb l'època de les llums com a remei. Però, segons Kant, el problema és

la voluntat humana. L'home és dèbil, la seva ànima i els seus propòsits necessiten envigoriment. Puc donar classes a les persones joves sobre com viuen i per què no han de posar els dits en les drogues. Alguns se'n convenceran.

—*Fins ara, als països europeus el crack no és cap problema greu. ¿Hi obriran nous mercats els traficants llatinoamericans quan les fronteres dels EUA els siguin impenetrables?*

—Alguns components del cartel de Medellín intentaràn vendre a Europa més i més drogues. El preu d'un quilo de cocaïna és més alt avui a Tòquio o Munic que a Nova York.

—*¿Els europeus què poden aprendre de l'experiència nord-americana?*

—Reprimir-ho de bon començament i no repetir les nostres equivocacions. Nosaltres pensàvem que podríem solucionar el problema empaitant els grans traficants. Al començament vam deixar tranquils els consumidors de droga. Però el portador de l'epidèmia és el consumidor; el 70 o 80% de les dificultats s'haurien pogut alleujar, si també s'haguessin castigat els que prenen crack ocasionalment. Potser no amb una pena de presó, però sí retirant la llicència professional o el carnet de conduir per a mig any i amb una multa de 500 dòlars o fent una denúncia pública amb noms i cognoms als diaris. En aquest negoci les coses no són cordials. S'han d'intentar les advertències suaus i les bones paraules. Però temo que, a molta gent, li cal una medicina més enèrgica.

© Der Spiegel
Trad: Carme Gala